

MAGYARÁG

1940. Febr. 5

IX. No. 34

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Befeljegyzve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4

LÉGI CSATÁT vesztett egy német repülőraj Anglia felett

**Angol repülőgépek elzárták a német
gépek visszavonulási útját és
két bombavető gépet
lelőttek**

London. (Reuter). Az angol tájékoztató minisztérium közlése szerint szombaton délelőtt Anglia északkeleti partjai mentén több ellenséges bombavető gép jelent meg. Az angol vadászgépek a német gépek elől elzárták az utat és két Heinkel típusú gépet lelőttek. A Themse torkolatához közel egy harmadik német gépet lőttek le. Légiriadó volt Yorkshire és Northumberland környékén.

Páris. (Havas). A Havas jelentés a fentiekhez hozzáteszi, hogy a lelőtt repülőgépek legénységéből négy életét vesztette, az ötödik súlyosan megsebesült.

Moszkva. (Tass). A moszkvai francia nagykövet betegszabadságra visszautazott Párisba.

Német részről cáfolják, hogy a Szigfried-vonal mentén fel- robbant egy német municiósz raktár

Berlin. (DNB). A német hivatalos távirati iroda jelenti, hogy egy külföldi távirat iroda olyan jelentést küldött világgá, hogy egy municiósz raktár a Szigfried vonalon felrobbant. A híradás a német távirati iroda szerint ebben a for-

májában nem felel meg a valóságnak. A DNB szerint a híradásból csak annyi igaz, hogy négy tartály benzín robbant fel, valamint — a német műszaki csapatok vigyáatlansága folytán — négy bomba.

Bombamerénylet egy an- gol repülőgyár ellen

London. (Reuter). Birminghamban az egyik repülőgyár ellen bombamerényletet kíséreltek meg. Az egyik műhelyben több bombát találtak.

Egy bomba felrobbant. Senki sem sebesült meg. A merénylet ügyében széleskörű vizsgálatot vezettek be.

Repülőgépforgalom indul Hollandia és Észak-Amerika között

Amszterdam. (Reuter). Az Egyesült Államok kormánya és a holland kormány között megállapodás jött létre abban az irányban, hogy a közeljövőben megindítják az USA és Hol-

landia között a közvetlen repülőgépforgalmat. A hollandiai Fokker gyárban már megkezdtek ama nagy utasszállító gépeknek az építését, amelyek a forgalmat le fogják bonyolítani.

A japán katonák megbékélt lélekkel haltak meg Japán, Kína és Mandzsukuo békés együttműkö- déséért a háboruban

Tokió. (Domei). Hata japán hadügyminiszter fájto képviselő interpellációjára válaszolt tegnap délután. Az interpelláció támadta Japán kínai akcióját. A hadügyminiszter kijelentette, hogy a háború Japán, Kína és Mandzsukuo békés együttműködéséért folyik. Lb-ben az irányban tökéletesen megvilágította a helyzetet Konoje herceg annakidején tett nyilatkozata, amely a kínai kérdés tökéletes megoldását jelenti. Vannak emberi gyengeségek, azonban a japán ka-

tona minden ideáljával harcol ennek a célnak a érdekében és ezért a célért megbékélt lélekkel halt meg.

Tokió. (Domei). Wang Cse Wej, az ujonnan felállított központi kínai kormány feje nyilatkozott s kijelentette, hogy a tárgyalások a Kína—Japán közötti teljes egyenjogúság elvén folytak. Kína önálló állam és Japán fokozatosan visszavonja csapatait. Ezzel szemben a japánoknak joguk van lakóhelyet és tulajdont szerezni Kínában. Ugyanilyen jog illeti meg őket Mandzsukuo-ban is.

Német hadifogságba került a két elsülyesztett angol tengeralattjáró legénysége

Londonból jelentik: A Helgo landnál elsülyesztett két angol tengeralattjáró legénysége német hadifogságba került.

Az elsülyesztett „Vidar” dán hajó legénységét egy másik dán hajó vette fel.

Megőrült a gyilkos apa, aki nyemora miatt megölte gyermekét

(București). Borzalmas családi dráma történt Hotinban, ahol Petre Monciu munkanélküli, nyomora miatt, fejével leütötte 4 és 2 éves gyermekeit, majd felakasztotta magát. A kötélen azonban elszakadt, mire a gyilkos apa megőrült. A gyermekeket haldokolva kórházba szállították.

Roosevelt elnök kegyelmet kért a halálraítélt két terrorista számára

(London. A Stefani jelenti, hogy Írországból nagy nyugtalanság tapasztalható. A Coventryben elvetett bombamerénylettel vádolt két ir terrorista küszöbön álló kivégzése miatt. A halálraítéltek érdekében nemcsak De Valera, hanem maga Roosevelt elnök is közbenjárt, mivel honfitársai az elítélteket ártatlanoknak tartják. Több városban, köz-

tük Dublinban tüntetések voltak, amelyen a kormány tagjai, valamint több magasrangú személyiség is részt vett. A két halálraítélt ellen (névszerint Petre Bernes és James Rockards) az a vád, hogy 1939 augusztus 25-én Coventryben elvetett bombamerényletük 5 személy halálát okozta.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Azért indította meg Oroszország a támadást, mert attól tartott, hogy a finnek bombázni fogják Leningrádot

Svéd lap érdekes cikke Finnország megsegítéséért

A stockholmi „Svenska Dagbladet” azt írja, hogy az orosz hadügyi kormány komolyan számol azzal, hogy a finnek repülő-támadást kezdenek Leningrád ellen. Finnországnak ez a terve — mondja a lap — érthető, mert hiszen Leningrád fontos vasúti csomópont, jelentős villamosműveknek telephelye és ezenfelül Leningrád sorozatos megfáradtatása könnyen veszélyeztetheti a murmanskzi vasút forgalmát, amelynek kikapcsolódása esetén Oroszországnak egész finnországi háborúja utánpótlás nélkül marad. Itt a magyarázata annak, hogy különösen az utolsó héten igen kemény rohamok indultak a finn Mannerheim-vonal ellen, bár e vonal áttörését éppen az erődorok mélység miatt katonai szakkörök igen nehéz feladatnak tartják. A karéliei földszoros annyira keskeny, hogy ott 250 ezer katonánál több egyszerre fel nem vonulhat és ez is nagyban akadályozza az áttörési kísérlet sikerét. Moszkva egyébként egyre idegesebben szemléli azokat a lépéseket, amelyeket a nyugati hatalmak Finnország megsegítése érdekében tesznek. A megsegítés propójából a Szovjetunió nem szeretne Svédországgal komolyabb konfliktusba kerülni. Különösen rosszul hat Moszkvában az, hogy az Egyesült Államok késznek mutatkozik jelentősebb kölcsönök folyósítására abból a célból, hogy azok segítségével Finnország megfelelő mennyiségű hadianyagot vásárolhasson. Abban reménykednek, hogy Roosevelt az utolsó pillanatban mégsem megy bele a kölcsönnyújtásba, hanem megmarad Finnország erkölcsi megsegítésének álláspontján. Az Egyesült Államok morális megsegítésének első lépése mindenesetre az volt, hogy valamennyi az orosz repülőiparban tevékenykedő amerikai műszaki munkás utasítást kapott, hogy kerje ki utlevelét és hagyja el Oroszország területét. Moszkvában egyébként azt hiszik, hogy az Egyesült Államok nemcsak a műszaki munkások segítségét vonja vissza, hanem nem fog tovább repülőgépmotorokat és benzint sem szállítani. A helyzet ugyanis az, hogy az orosz motoripar nem tud ma még egészen finom repülőgépmotorokat előállítani és a kaukázusi petróleumot nem tudja olyan finomra rafinálni, hogy az a

repülőgépekben is használható legyen. Ilyen körülmények között a Szovjetunió rá van szorulva egyrészt az USA motor-, másrészt benzínzállományaira, amelyek kimaradása esetén repülőgépipara és utánpótlása nehezségek közé jut. Mindezek ellenére természetesen a Szovjetunió hallani sem akar arról, hogy Finnországgal békét kötve Békéről az oroszok szerint csak akkor lehet szó, ha Finnország megfelelő területeket enged át, mert csak az eredmények szerezhetnének vissza Oroszország belső presztízsét, amelyet a finn háború eredménye

létsége természetesen orosz földön is megtépezett.

Az amerikai szállítások csökkentése miatt panaszt tett a washingtoni orosz követ

A Reuter jelentése szerint Umanszky washingtoni szovjet nagykövet csütörtökön látogatást tett Cordell Hull amerikai külügyminiszternél, akivel 35 perces beszélgetést folytatott. Ugy Hull, mint Umanszky nem nyilatkoztak arról, hogy mi volt a megbeszélés tárgya. Az angol sajtóiroda azonban azt gyanítja, hogy a szovjet nagykövet az Amerikai Egyesült Államok által a Szovjet-szövetséggel szemben gyakorolt „erkölcsi zárlat” miatt tett panaszt. A nagykövet különösen azt kifogásolta, hogy a Szovjetunió repülőgépeket és a légi haderő ellátásához szükséges egyéb anyagokat nem kaphat Amerikából. Mint ismeretes, az amerikai kormány a finn-szovjet ellenségeskedések kitörése után korlátozásokat kezdett életbe léptetni — részint rendeletileg, részint a gyáraknak adott utasítások révén — a Szovjet-szövetségbe irányuló kivitelnél.

Teljes egyetértés a Balkán-szövetség államai között

Ma adnak ki hivatalos jelentést

A belgrádi Balkán-értekezletről hivatalos jelentést csak vasárnap este adnak ki. Szombat este azonban a jugoszláv külügyminiszter által rendelt diszvacsoa alkalmából Czinčár Markovics és Gafencu felszólalásaiból következtetni lehet az értekezlet eredményeire.

A bucaresti rádió hírszolgálatának belgrádi jelentése szerint az értekezleten

kezdetől megnyilvánult a résztvevők nézeteinek azonosossága.

A Vreme és a Politika közlik Gafencu külügyminiszter nyi-

latkozását, aki kifejtette, hogy ez az értekezlet elhatározó lépés a Balkán államok szolidaritásának még szorosabbra fűzéséhez.

A Politika megállapítja, hogy regionális szövetségre van szükség,

amely nem irányul senki ellen és mindenki számára nyitva marad. Az egyetértés hiánya ki van zárva. A négy állam el van tökéltve, hogy azon a vonalon marad, amely eddig is megővta a Balkánt a háborútól. A hidegvér politikáját folytatják tovább.

A Balkán-szövetségen kívüli államok egymásközti viszonyát is tisztázza a belgrádi értekezlet

A „Pravda” jelenti Belgrádból: A jugoszláv kormány a Balkán Konferencián baráti tevékenységet igyekszik kifejteni a Balkán államok, továbbá Magyarország és Bulgária közötti jóviszony és egyetértés fentartása érdekében.

A „Vecera” c. bolgár lap szerint, — amely a bolgár kormány hivatalos lapjának tekintendő — a Balkán szövetség tagjai két főkérdést igyekeznek tisztázni a konferencián: a Balkán államok viszonyát a hadvi

első és semleges államokkal szemben, továbbá a Balkán államok viszonyát Bulgáriával szemben.

Angliában bevezetik a nyári időszámítást

London (Reuter). Az angol kormány intézkedésére február 25-étől Angliában bevezetik a nyári időszámítást.

Az Egyesült Államok vezérkari főnöke felülvizsgálja a legfontosabb hadászati pontokat

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok hadseregének vezérkari főnöke tegnap repülőgépen a Panama csatornához repült ahonnan visszajövet Venezuela és Portorico erődítéseit fogja felülvizsgálni.

Svédország háborús vesztesége

Stockholm. (Sti). Az egyik svéd lap közli, hogy a Pram svéd gőzös elsüllyesztésével a svéd kereskedelmi tengerészetnek vesztesége a háború kitörése óta 31 hajóra emelkedett 60 ezer tonna ürtartalommal. A svéd kereskedelmi tengerészet embervesztése 20 személy.

Olcsóbb lett a tűzifa vasúli szállítása

Bucuresti. Február elsején életbe lépett a Cfr. új kedvezményes tűzifaszállítás díjszabása, amely 1940 július 31-ig marad érvényben. Tavaly egészen év végéig hosszabbították meg ennek a díjszabásnak az érvényét, más években pedig legalább egy hónappal mindig meghosszabbították, mert a tűzifaellátás augusztus vége előtt nem fejezhető be.

A kedvezményes fuvardíjak nyomán a tűzifaárak kisebb csökkenését várják, mert egy vagon tűzifának a szállítása 100—150 kilométeres távolságon 20C lejjel, 200 kilométernél nagyobb távolságra 500 lejjel és 250 kilométernél nagyobb távolságra 600 lejjel olcsóbb az eddigi fuvardíjaknál.

— Legideálisabb hashajtó, vérfisztító, epénajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Élelmiszerjegyeket vezetnek be Párisban

Párisból jelentik: A francia főváros tanácsa elhatározta az élelmiszerjegyek bevezetését.

ÓCSKA REZET
ólmot és cinket
magas árban
vásárol a

FERUM S. A.

Piața M. Viteazui 4-a. Tel. 29-73.

A felekezeti tanonciskolák végzett növendékei is vizsga nélkül kapnak segédkönyvet

Az érvényben lévő törvények szerint mindazon iparos tanulók, akik nem végeztek tanonciskolát felszabadulásuk után is csak úgy kaphatnak segédkönyvet, ha előbb vizsgát tesznek.

A négy elemi végzett magyar nyelvű iparos növendéket ezek a vizsgák nagyon nehéz feladat elé állították, mivel nem anyanyelvükön, hanem az állam nyelvén, kellő előtanulmányok nélkül kellett

letenniük. A magyar tanonciskolák létesítése a magyarság területén nagyobb városokban hatalmas úrt pótolta és nagyon megkönnyítette a most növekvő magyar iparosnemzedék helyzetét.

A felekezeti tanonciskolák végzett növendékei is vizsga nélkül kapnak segédkönyvet, — ezenkívül biztosítja a végzett iparos ifjunak azt a jogot is, hogy csak egyéves katonai szolgálatot teljesítsen.

A szemes kávé ízével, illatával vetekedik a rendkívül olcsó

„CAFFETT” kávé

Vitamindus, cukortartalma, koffeinmentes. — Csak ezt a kávéfogatja el tüszeresétől!

A Földközi-tengeren Olaszország akaratától függ a szabad hajózás

Rómából jelentik: A Stefani olasz távirati ügynökség diplomáciai szerkesztője foglalkozik Olaszország nemzetközi helyzetével. Hangoztatja, hogy Olaszország magatartásának elhatározó befolyása van a Földközi tengeren is. Itt mindig Olaszország akaratától függ a szabad hajózás. — A háborút követő időkben azt hitték egyesek, hogy Délkelet Európában új rendet teremthetnek egyesek Olaszország nélkül, a legutóbbi események azonban mindenkit meggyőzhettek ennek ellenkezőjéről. Olaszország politikája

szorosan kapcsolódik az ezen a területen élő népek sorához. A Földközi tengert illetően nyilvánvaló, hogy Olaszország, mivel ő ellenőrzi az Afrika és Szicília közti átjárót, a Földközi tengeren teljesen meg akadályozhatja minden közlekedést. Ezt a hadászati helyzetet megerősíti az a tény, hogy az egész világon Olaszországnak van a legtöbb buvárhajója és rendkívül nagy, elsőrendű légi erő fölött is rendelkezik. Az olasz légi erő Spanyolországban már bizonyosságát is adta összehasonlíthatatlan erejének.

Ismét földrengés volt Görögországban

Egy falu 25 háza összeomlott, a lakosság a szabadba menekült

(Szaloniki. — Rador.) Tegnap több földrengést észleltek a Teszalonikától 2 órányira fekvő Ekaterin helység környékén. A földrengések csütörtökön nagyobb erővel ismétlődtek meg. A megrémült lakosság a nagy hidegben a mezőkre menekült. 25 ház összeomlott.

Rendkívüli fagy uralkodik Németországban

Nagy szénhiány mutatkozik a megszállt lengyel területeken

(Amszterdam. — Rador.) A „Neuwe Rotterdamse Courant” berlini jelentése szerint Németországban rendkívüli fagy uralkodik. Thüringiában az iskolákat bezárták. Braunschweig-

ban a kávéházak és éttermek nem kapnak tüzelőanyagot. — Különösen súlyos helyzetet teremtet a fagy a volt Lengyelországban, ahol nagy a szénhiány. A vasut szénrajaikat ka-

Világhírű

TORPEDÓ írógépek

MENDE rádiók

NAUMANN varrógépek

MINIMAX tűzőlő-készülékek

Bazilli-Deák

Oradea, Dr Aurel Lazar-uca 1. Telefon 35-36

Tíz gyermek rődliszerencsételensége Nagysomkúton

Satumare — Sulyos kimenetű rődliszerencsételenség történt Nagysomkúton tegnap délután. Egy szánkó, amelyen tíz kisebb-nagyobb gyerek foglalt helyet, óriási sebességgel rohant lefelé a berkeszi hegytetőről. Az ut alsó részén a szánkók egy szekérrel találkoztak magukat szemben. Hogy az összeütközést elkerüljék, a szánkó vezetője hirtelen oldalra fordult, de olyan szerencsétlenül, hogy a nagyra méretezett szánkó az árokba fordult és hatalmas erővel vágódott a kődrak, mely az árok széléhez húzódt.

A nagy javvesztékelésre előtűtő szomszédok megdöbbentve állták, hogy a szánkózók közül

négyen tehetetlenül fekszenek az árokban.

A súlyosan sebesült gyermekeket egy arrajáró szánra tették és azonnal beszállították a kórházba. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Dan Vasile 15 éves fiúnak a combcsontja és térdkalácsa tört el, Jura Anna 12 éves kislány a láb szartörést szenvedett, Costăniuc Abelnek a csipőcsontja ficamodott ki, míg Costăniuc Ioan 17 éves inas nyílt combcsonttöréssel uszta meg a könyven végzettsé válható kalandot.

A legfőbb ideje volna hatóságilag tiltani be a rődlizást — olyan helyeken, ahol állandóan szekér forgalom van.

Okirathamisításért 6 hónapra ítélték a nyugdíjas vasutast, aki ügyvéd akar lenni

(Szatmár.) Szatmár városának jellegzetes figurája Burian Andrei nyugdíjas vasúti tisztviselő, aki sokszor ad munkát az igazságügyi hatóságoknak. Buriannak ugyanis az a rögeszméje, hogy ő kiváló jogtudós és mint annakidején meg is írtuk, a legkomolyabb formában beadvánnyal fordult a szatmá-

ri ügyvédi kamarához és kérte, hogy vegyék fel őt is a kamarai tagjai sorába. A kamara elutasította a kérést. Burian a határozat kézhezvétele után beperelte az ügyvédi kamarát. Keresetében kiművelte, hogy ő, mint ügyvéd havi 3000 lejt is meg tudna keresni és mivel a kamara „kenyéririgységből” nem veje fel tagjai sorába, ettől a jövedelemtől elesik. Arra kérte a törvényszéket, hogy a határozat miatt kötelezzék kártérítésre a kamarát.

A félreismeret jogász most vádlóként került a szatmári törvényszék elé. Az ügyészség okirathamisítással vádolta meg Buriant ugyanis különváltan élő felesége nőjuttatás címén beperelte. A bíróság a nőjuttatást meg is ítélte és az ítélet értelmében az összeget levonták Burian nyugdíjából és az asszonynak fizették ki. Burian ekkor a nyugdíjkegyességekben, vegytíntával kijavította a járandóságának összegét és ilyen módon 5631 lejjel többet vett fel. A pénzügyigazgatóságon később felfedezték a hamisítást és Buriant feljelentették, Buriant, aki a tárgyaláson igen zavarosan viselkedett, a törvényszék közokirathamisítás miatt hat hónapi fogságra ítélt.

IPAROS UISÁG

A fém- és elektroipari céh igazgatósági tanács ülése

Nagy érdeklődés mellett tartották meg a Szamos tartományi vas és fémipari céh igazgató tanács ülést január 25-én este fél 8 órakor. A napirend ismertetése után Pop Alexandru elnök bejelent, hogy bevásárolták a munkabérek minimalizálásáról szóló törvény tartományi központi végrehajtó bizottságába, ugyancsak a Munkakamara újonnan kinevezett ideiglenes tanácsába, ahol az iparos szekció elnökévé választották.

Az igazgatótanács tagjai melegen ünnepelték az alkalomból Pop Alexandru elnököt, kinek agilis működését a fölöttes munkaügyi hatóságok az

újából kinevezésekkel újlag elismerték.

Bejelent, az elnök, hogy a decemberben tartott igazgatótanács ülést óta megalkult a kolozsvári és szatmári fiók is.

A vidéki szervezés tekintetében az igazgató tanács elhatározta, hogy a szatmári fiók február 4-én, vagy akadály esetén 11-én alakul meg.

Többek hozzászólása után az igazgatótanács elhatározta, hogy a Szamos tartományi vas és fémipari céh központi közgyűlését február 24-én határozatképtelenség esetén 25-én d. e. 10 órakor tartják meg a céh rendezésében halgatják, 13. sz. alatti helyiségében.

A Textil és Ruházati Iparos Céh igazgatósági ülése

Január 31-én tartott textil és ruházati iparos céh igazgatósági ülésén nagy érdeklődés közepette tartotta meg a kolozsvári táblai tárgyalás eredményét Bobitan Mihály elnök.

(A tárgyalás lefolyását annak idején lapunkban ismertettük) Az igazgató tanács az ülés folyamán több miniszteri átiratot, valamint munkakamrai átiratot vett tudomásul.

Élénk érdeklődés a női kalap készítő iparosok gyűlésén, mely a masamód- leányok bérjavítási kérelmét tárgyalta

A nőikalap készítő iparosok és iparosnők január hó 30-án tartották meg taggyűlésüket melyen nagyon szép számmal jelentek meg az érdekeltek. Dr. Balla Vilmosné a szakosztály elnöknője bejelent, hogy most fordul elő

először, hogy e szakmában dolgozó munkásnők kollektíve kéri fizetésük javítását. A női kalapkészítő szakosztály nem utasítja vissza a tárgyalásra vonatkozó felhívást.

Textilcéh hírei

Gázvédelmi előadás, mely a textil és ruházati iparos céh rendezésében van megtartva, legközelebbi előadása f. hó 6-án kedd este 8 órakor a Munkakamara helyiségében lesz.

Hímző és fehérnemű iparosok és iparosnők f. hó 7-én szerdán este tartják szakmai

értekezletüket a textil és ruházati iparos céh helyiségében.

A nőiszabó iparosok és iparosnők f. hó 7-én este 8 órakor szakmai gyűlést tartanak a textil és ruházati céh helyiségében.

A textil és ruházati iparos céh igazgató tanácsa f. hó 7-én szerdán este 9 órakor igazgatósági ülést tart.

A textil és ruházati iparos céh felhívja tagjai figyelmét, hogy titkári hivatalunk meg-egyeztelt a Corso (Heiman) mozgószínház igazgatóságával, hogy tagjaink részére kedvezményes mozifilmet bocsátanak ki.

Vas és fémipari céh hírei

A közgyűlés előkészítő bizottság mely 7-én tartja este 8 órakor ülést, meghívja a

helyi szekciók és bizottságok elnökeit.

A sajtó és tanulmányi bizottság 5-én este 7 órakor tartja közös gyűlést melyre a bizottság tagjait ezúton hívjuk meg.

Felhívás légvédelmi ügyben. Felhívjuk mindazok figyelmét, akik a légvédelmi tanfolyamot az építő, vas és fémipari ch rendezésében hallgatják, hogy karnetjeiket f. hó 10-ig feltétlenül vegyék át.

AZ OROSZ TÁVIRATI IRODA JELENTÉSE SZERINT A FINN KATONÁK CSAPATOSTÓL SZÖKNÉK MEG ÉS LÉPNÉK AZ OROSZ HADSCERCÉBE

(Leningrád. — Tass.) A szovjet távirati iroda tudósítója jelenti:

A „Na Straje Ridou Rody” jelenti a finn frontról, hogy nemcsak egyes finn katonák, de egész csoportok át-
lépnek a vörös hadseregbe.

A finn hadifoglyok elbeszélése szerint a háború miatti elégedetlenség egyre nő, különösen a fokozódó muníció-felszerelés és ellátási hiány miatt.

János bácsi

mit gondol, megteremtik-e a békét Belgrádban?

— Nagyon bízom benne, mer' nagyon akarja mindenki, a résztvevők is, meg a hadviselő is, osztán azért is gondolom, hogy hosszú évekre érvényes béke felől döntenek, miután nem repülőgépen érkeztek a miniszterek, mint annak idején Münchenbe.

— Erről jut eszembe, olvasta, miket mondott Hitler Chamberlainról. Hogy mindig a bibliával a hóna alatt jár.

— Mán bocsánatot kérek, de én azt olvastam, hogy az angol miniszterelnök ha elutazik valahová, mindig valami Jubiszkir nevű drámaíró színdarabját viszi magával.

— Talán Szekspir?

— Lehet, hogy úgy híjják,

de én nem akartam fonekus lenni, de hát egy színdarabot csak nem lehet fesszetéveszteni a bibliával, mer' aki ezt monggya, az úgy léccik, egyiket se olvasta. Osztán vajon az a drámaíró nem volt zsidó?

— Dehogyan volt. Hiszent ő írta a Velencei kalmárt, ahol nem a leghizelgöbben nyilatkozik a zsidókról.

— Teccik látni, ezér kellett lemondania a Hóra Bélistás hadügyminiszternek is, mer' hogy a miniszterelnök két banketten elmondott beszéde közben mindig Szekspir olvassa. Ahejett hogy tény, leg a bibliját olvasná, mer' annak legalább az első öt könyvét egy zsidó írta.

— Dehát ez a szónoki háború mán kezd nagyon erős lenni. Lehet azt mondani az egyik miniszterelnöknek a másikkal, hogy úgy láttya, mintha az ördög járna a bibliával a hóna alatt.

— Bizony. Rögtön fel emelte a monopol e kijelentés után az árát.

— Minek?

— Hát az ördög biblijájának. A kártyának.

Vasas bál február 10-én a Református Kulturpalotában

„Nincs semmi jelentenivaló”

A ma háboruja: takarékoskodni az emberanyaggal és a municióval

Egyik fél sem mer bombázni, mert félti városait, gyártelepeit, üzemeit és gazdasági javait

„... Es mondá vala a Mester: Dugd vissza hüvelyébe Málcus kardodat, mert meg vagyon irva, hogy aki fegyvert fog, az fegyver által vésszen el...”

Mate evang. XXI. 43.

1.

Az amerikai sajtó elégedetlen. Az amerikai sajtónak nem tetszik az egész európai háború. A jól fizetett frontriportereknek nincs ingyűkre, hogy az amerikai polgár, dzsemmes, pirított szalonnás, grape-fruifos szemes-kávés, tejszínes-habos reggelije mellé nem szervíroz-hajják Párizs, Londont, vagy Berlin rombadőlését s a halottak és sebesültek ijesztő számszlopát. A londoni „World Review” meglepő őszinteséggel írja, hogy az európai háború első hónapja csalódást okozott az amerikai lapkiadóknak.

A háború kijörése előtt éppen az amerikai sajtó volt az, amely a legmegrázóbb színekkel és a legmerészebb fantáziával ecsetelte az eljövendő háború minden borzalmát. Nemcsak a Hearst koncern, hanem a legjelentősebb amerikai kiadóvállalata is hangoztatta uton-utfélen, ha a háború valóban kitör, elháríthatatlanul bekövetkezik a „jófális világösszeomlás”. Eltekintve a lengyel hadjáratról s jelenleg folyó finn-orosz konfliktusról, amely még nem hivatalosan elismert háború, — a nyugati front teljesen eseménytelen. Ez az eseménytelenség már olyan eseménytelen, hogy bizvást gyanút kelthetett az amerikai sajtóköri körben. A nyugati háborúnak egyik legnagyobb eseménye a „Firth of Forth” melletti lefolyt német jámadás volt, amelyről a „Chicago Daily News” óriási tudósítást közölt s ez a tudósítás sem volt egyéb mint üres szalmacséplés, amely miután annak minden egyes szavát kábelén adják le, elég sokba került.

A haditudósításokban olyan kifejezések oszlanak, mint: — „óvatosság”, „körültekintés” alapos megfontoltság, stb., stb. Az a generáció, amely a Höfer és Ludendorff féle napi baka Miafjánkokon nevelődött, nem tudja felfogni, hogy a frontok mögötti vezérkarl vonalakban mi történjék? Tíz a generáció például nem felejtette el, a tömegmészárlás nagy művészei: a Pofloreket, Joffreket, a nieuporfi, chemin des Damesi haláltáncok főrendezőit, akik százezres szériákban küldték a meszes gördők felé a rájuk bízott polgárokat. Ez a generáció emlékszik a saarbrückeni katonafelmetőre, mely a szemháfától-

szemhatárig óriási tömeg sár, telefüzdelve százezer és százezer fehér fakereszttel.

Ez a generáció tehát nagyon is meg van elégedve azzal, ha a rádióból ezt a szűkszavú Havas jelentést hallja:

— A nyugati frontról nincsen semmi jelenteni való...

2.

1914 első öt hónapjának veszteség mérlege minden képletet felülmúl, a mai első háborús év első öt hónapjának mérlegéhez képest. A nyugati arcvonalon a mai háborúban eddig a legkedvezőtlenebb számítások mellett sem esett el két ezer embernél több. Huszonöt évvel ezelőtti ezredek, divíziók, hadosztályok haraptak a fübe ugyanennyi idő alatt.

A hadüzenetek is nagy tempóban zajlottak le. 1914. július 28-ától augusztus 6-ig nem kevesebb, mint nyolc hadüzenet történt, Szerbia, Ausztria-Magyarország, Németország, Franciaország, Anglia és Oroszország között. Utána nyomban megkezdődött a háború, lövésárkokkal, farkasvermekkel, — gyújtóbombákkal, pergőfűzekkel. A katonák derékig álltak szennyben, vízben, sárban. S mindent kibírtak, a törzstisztek fejvesztett kapkodásától, a tábornokok bakklövésétől.

Augusztus 26-án Namur előtt több, mint 150 ezer ember esett el. Természetesen e nagy veszteségeket az első időben titkolják. A Soissons körüli harcokban, ugyancsak augusztusban 100 ezer ember vesztette életét. Szeptemberben megjelenik a színtéren a „Dicke Berja” a 42 centiméteres mészárgyű és megkezdik az erődök páncéljainak áttörését. Október 10-én esik el Antwerpen

és a németek 400 millió márka hadisarcot vesznek ki. Novemberben, decemberben a Maas mentén, 400 ezer franciával, 40 ezer angollal szemben 700 ezer főnyi német haderő áll. Nem is említjük fel a Jannenbergi csatát, ahol a mazuri javak mentén 250 ezer orosz halálhőrgésétől volt hangos a nádas. Valamennyien belefulladtak a mazuri mocsarakba. Ez azonban nem jelenti azt, mintha a „Chemin des Dames” mentén nem törjénne semmi. Itt minden egyes kilométerjelzőkő elmerült a vérbe. Milliós és milliós tonnaszámba löjték a levegőbe a nehéz gránátokat, gyújtóbombákat, srappelleket, milliárd és milliárd golyót szórják a gépfegyverek nap-nap mellett. A nehéz őrsi esőfelhők mögül csapott le az acél, az egész föld remegett, nem volt egy pillanata sem, amikor ne üvöltött volna valamelyik ágyú. Pokoli hangzavar tépte az első vonalak embereinek meggyőztört fülét. A jajkiáltás elveszett, a halálhőrgés csak jelentéktelen nevéssé törtült s a gáz csatokban tépte ki a katonák tüdejét. Városok lángoltak, falvakat zuzott porrá a gránátok becsapása. A jengeren éppoly erőszkos volt a harc. Hajók százával süllyedtek el s alig akadott egy másik hajó, amely kimentette volna a hullámokból a fuldokló embereket. A halál tombolt és a vér gőzölt minden közhelyen, nem is patakokban, hanem széles megáradt folyamokban. Ebbe a vérfolyamba fulladt a diplomata, politikusok és hadvezérek lelkiismerete.

3.

A „nyugati frontról nincs semmi jelenteni való”... Mennyivel emberibben hang-

zik ez a fenti mondat. Ellenőrizni nem tudjuk, hogy mögötte egyelőre nincs semmi kegyes csalás. Bár megvagyunk győződve arról, hogy ez a kegyes csalás nem fog elmaradni most sem, de mire észre fogjuk venni, addig...

Nemrégiben beszéltem egyik ismerőssémmel, aki a világháborút végigverekezte. Azt kérdeztem, hogy mi történt a mai hadviselési módokról? Ezt felelte:

— A hadijelentések nem nagyon érdekelnék. Őszintén szólva undorodom a hadi jelentésektől, annyit azonban kijelenthetek, hogy nem nagyon mer ugrálni egyik fél sem. Persze a klubok kerekasztal lovagjai ma is épen úgy hőtzendorffikonradoskodnak szépen kikerekített logikájukkal, mint a világháború idején. De e nagyképű öreg bácsik jóslataikkal nem igen kell törődni. Véleményem szerint még kevesebb lenne az emberanyag veszteség, ha ezt a háborút úgy inféznék el, hogy a konfliktusban szereplő felek kibérelnének egy nagy termet, ahol, — miután a diplomata és politikusok olyan nagyon sürgetjék a háborút, — össze lehetne eresztetni ezeket az urakat késsel a kezükben. Mutassák meg, mi történik? Ugorjanak egymás jorkának és hagyjanak békét a népnek. Hígyje el kérem a nép csak a békét akarja. A nép nem akar ölni. A nép dolgozni akar és élni. Mert akárhogy is vesszük a dolgot, minden háború profilját a fegyvergyárak vágják zsebre, a diplomata érdemrendet kapnak, a hadiszállítók villákat vásárolnak, míg a népnek egyszerűen és közönséges módon felkopik az álla.

HALMAY ÁRPÁD

Irodalmi „Sztalin-díjak” a Szovjetben

Moszkva. (Tass). A népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy négy, egyenként 100 ezer rubeles Sztalin-díjat alapít a legszinkritika jutalmazására.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Eda cégnél, Piafa Mihai Viteazul &.

A hadügyminisztérium közleménye:

Minden önkéntes, aki még nem töltötte be 33-ik életévét, február 15-én jelentkezhet tiszti kiképzésre

Bucuresti. (Rádió). A nemzetvédelmi minisztérium közli:

Mindazok az önkéntesi joggal (termen redus) rendelkező ifjak, akik a szárazföldi haderő tagjai s akik nem járultak tisztiiskolába, tiszti való kiképzésük érdekében jelentkezhetnek az 1940 febr. 15-én kezdődő kiképző tanfolyamokon, annál a csapattestnél, amelynek kötelékébe tartoznak — tekintet nélkül arra, hogy melyik korosztályhoz tartoznak azzal a feltétellel, hogy 1940 április 1 előtt nem töltik be 33-ik életévüket. Jelentkezhetnek a tiszti kiképző kurzusokon azok a póttartalékosok és tartalékosok, akik legalább káplári rangot szereztek a tényleges katonai szolgálat alatt s akik katonai szolgálatuk letöltése után szereztek meg az önkéntesi jogot.

Ahol Weygand tábornok hadserege táboroz

Irak Iván petróleuma, miní a szövetségesek nyersanyag-raktára

Az „Excelsior” című bucarestii közgazdasági lap nyomán ismertettük a szovjet-országi petróleummezők helyzetét. Egészítsük ki ezt a képet az Iránra, Irakra vonatkozó adatokkal és mindazokkal a vidékekkel, ahol Weygand tábornok hadseregének előkészületei viszhangzanak.

A közeli országok és különösen Arábia a legendás-életű Lawrence ezredes tevékenységének színtere volt. Ez — Arábia koronázatlan királya — a világháború alatt Anglia oldalára akarta állítani az arab népeket. Hősi kalandja maradandó emlékeket hagyott, de a nagy arab állam megalapításának álma Husein, volt hedzsaszi király vezetése alatt, vagy Feisal volt iraki király uralkodása alatt — összeomlott az arab diplomácia érdekeinek és Ibn Saud jelenlegi arabiai király növekvő tekintélyének pressziója alatt.

Ezek a helyeken, amelyek az India felé vezető utat jelentik és amelyeket Anglia katonái nyitottak meg, más imperializmusok képviselői próbálták aláásni az angliai pozíciókat.

A nagyhatalmak elkeseredett harcokat vívtak a bennszülött lakosság rokonszenvéért és a fontos gazdasági és stratégiai pozíciók megnyeréséért. Az arab felkelések, az arabok és zsidók közötti szüntelen konfliktusok, Irán, Afganisztán és a többi nem szilárdan független ország uralkodóinak változása — éppen ezen imperializmusok egymással ellentétes akciójának befolyása alatt következett be.

80 év az első petróleumkút felfedezése óta

Nincs 80 éve sem annak, hogy egy kalandkereső és kutatás szomjától hajtott ezredes, Edward Drake, Pennsylvánia mezőin felfedezte az első petróleumkutat. Az azóta eltelt idő — nem több, mint egy emberöltő óta — a petróleumbányászás óriási fejlődést ért el és gy. valóságos petróleumarisztokrácia kialakításához vezetett.

A kutatók tevékenysége nyomán új és új petróleummezőket fedeznek fel. Egyeseknek az a féltelme, hogy a petróleum kutak kiapadhatnak és a modern civilizáció apparátusa megáll — legalább is egyelőre nem igazolódik be a valóságban.

Ki gondolta volna 6 évvel ezelőtt, hogy Arábiában

petróleumforrásokat fedeznek fel és új, fontos termelési központ keletkezik a Bakreinszigeten. Ami azonban megtörtént itt, előfordulhat más szűz területen is, ahová a technikusok kutató szeme még nem hatolt be.

Az angol-perzsa Oil Company tevékenysége

Soroljunk fel néhány adatot Irán petróleumgazdaságáról.

Irán (Perzsia) igen fontos stratégiai pont Anglia számára India felé vezető útjában. — Ugyanekkor azonban ez az ázsiai állam Németország, Oroszország és Amerika számára is politikai és gazdasági téren gyűmölcsöző talaj. Irán északi része egyébként közvetlen szovjet felügyelet alatt áll. Bár az 1921-ben az angolok és oroszok között megkötött szerződés alapján az oroszok lemondtak minden koncesszióról, kivéve a Kaspi tenger határártól, amit még a régi Perzsia engedélyezett a cári Oroszországnak — a szovjet befolyás egyre erősebb lett Irán északi részén.

Irán földjét keresztül-kasul szelik a karavánutak. Az országban karavánkereskedelem folyik. Mikor a század elején az angolok petróleumot fedeztek fel Kudzisztanban, a külföldi tőkéseknek figyelme hirtelen e vidék felé fordult. Hamar Basoránál Irán területére lépünk, egész petróleumbirodalom tárul szemünk elé.

A csatornák szünet nélkül szállítják a nyers petróleumot, amit a perzsa öböl finomítottjában dolgoznak fel. Abadarszigeten van az angol-perzsa Oil Company igazgatóság. — Ezen a petróleumvidéken ezrével élnek angolok, akik a petróleum hajóra rakásával és finomításával foglalkoznak. Az angol kormány birtokában van az angol-perzsa társaság részvényeinek 50 százaléka és ilyen módon irányítja Ázsia e sarkának kereskedelmi életét, amely a petróleumforrások fel-

Kötelező személyzeti kimutatáshoz ürlapok

kaphatók a
Pásztor Ede

cégénél Oradea, Piața M.
Viteazul 4-a Telefon. 2800

Ha egyszer megkóstolja a rendkívül ízes

CAFFETT kávé,

soha nem fog mást inni! Nagyon olcsó, vitamindus, cukormentes, koffeinmentes. — Követelje fűszeresétől!

fedezéséig csak stratégiai jelentőséggel bírt. Anglia számára, most azonban fontossága megkérdőjeleződött. Az angol petróleumtársaság berendezéseket, vasutakat, kórházakat, lakatorológiai állomásokat és iskolákat létesített itt.

A Karum vidéki angol szállítási jog lehetővé teszi az ottani mezők kihasználását.

Amerikaiak, németek, oroszok Iránban

A cári imperializmus összeomlása után, amikor az oroszok beszüntették az észak-perzsi petróleummezők kiaknázását, az Anglo-Persian Oil egy másik társaságot létesített „North Persian Oil Company” név alatt. A teheráni kormány kétféle millió fontot kapott a koncesszióért.

Anglia azonban nem sokáig őrizhette meg az összes iráni petróleumzónák koncesszióját. 1921 februárjában Reza Han tábornok legyőzte az Anglo-Persian Oil által pénzelt Zoltan királyt. A győztes tábornok az amerikaiaknak adta oda a petróleumkoncessziót. A newjerseyi Standard Oil már nemcsak az észak-iráni petróleum kiaknázását veszi át, de amikor Reza Han tábornokból Reza Sah Pavlavi lesz — befolyást nyer Irán pénzügyi életébe is.

1922-től kezdve a washingtoni kormány petróleum szakértője A. C. Millspagh lesz a perzsi pénzügyek szakértője. 1927-ben azonban az amerikai befolyás német befolyásnak adja át a helyét. Millspagh helyét Sindenblatt veszi át, aki 1930-ban megalapítja Irán nemzeti bankját és az „Anglo Persian Oil” bankjának minden privilégiumát megszünteti.

A németek lasanként szívárogiak be Iránba. Előbb Teheránban egy papírgyárat, később Isfahanban egy szövőgyárat létesítettek.

A perzsa piacot azonban legjobban mégis a szomszédos és iparosodó Szovjetunió hódította meg legjobban.

1938-ban a nyers petróleumtermelés több mint 10 millió tonna volt. Bakra sziget 1 és 2 tized millió tonnányi termelésével együtt a világtermés 4.19 százalékát tette ki. 1939. első 9 hónapjában Irán nyerspetróleum termelése 8 millió tonna, az 1938-nak megfelelő időszak 7 és fél millió tonnájával szemben. Irán a negyedik helyre került a petróleumter-

melő országok sorában az Usa, a Szovjet és Venezuela után.

Irak hasonlóképpen fontos helyet foglal el a petróleumtermelő országok sorában. A hatodik helyre kerül, rögtön Románia után.

Abdel Wehab Posa, Egyiptom egyik vezető közgazdásza nemrégiben úgy vélte, hogy a nagyhatalmak petróleumversenyében az ő országa is részt veszne Irakban. Csaknag a petróleum kiaknázásához nagy tőkék szükségesek. Így Irakban a petróleum mezők az Éufrates mindkét partján terülnek el. Az egyik koncesszió az Irak Petróleum Company, amelynek rengeteg tőkésével sikerült a kiaknázást tőkésíteni. A földközi tengerig vezető petróleumvezeték egymagában kétféle millió fontba került.

A másik oldalon a Mosza Oil Fields Lt. dolgozik, amely 1933-ban kapta meg a koncessziót, az iraki kormányának kifizetett járadék elegendő. Ez olyan összegeket emésztett fel, hogy a társaság kénytelen volt más tőkék után nézni. Ezért ajánlották fel az egyiptomi kormánynak másfél millió részvényt 6 shilling és 8 pennys ártóya-ron 500 ezer fontért. Cserében Egyiptom évi 600 ezer tonnát kapott volna termelési áron. Az opció lejárt és Egyiptom nem fogadta el az ajánlatot.

Ezzel szemben a British Oil Development kötelezte magát, hogy leszállítja termelési árban az Egyiptom számára szükséges 600 ezer tonna petróleumot. E társaság szondáinak termelőképesége lehetővé teszi a fenti mennyiség kihozását, de a termelési ár megállapítása körül vannak differenciák. A petróleumot 600 km. távolságban kell Alexandretteig szállítani. A szállítás költségét tehát felszámítják. Egy petróleum vezeték elkészítése 5-6 millió fontba kerülne.

Érdemes még megemlíteni, hogy Ibn el Saud, Arábia királya is erőfeszítéseket tesz, hogy az arab félsziget petróleum forrásait kihasználja. A tandard Oil vette kezébe Arábia délkeletjét, a hesai forrásokat. Jelenleg Hedzsan kiaknázási lehetőségeit tanulmányozzák, ami azt bizonyítja, hogy a muzulmán papok régi tilalma amely minden idegen beavatkozást szentségtörésnek minősített, — nem szállhatott szembe a petróleumkutató kapitalistákkal.

HITLER BESZÉL...

Miért nem jelent meg Göring és Hess a gyűlésen?

A budapesti „8 órai Ujság” berlini tudósítója Hitler beszédének külsőségeiről ezeket jelenti:

Más évektől eltérően, az idén nem hívták össze a birodalmi gyűlést a nemzeti szocialista párt kormányrajutásának évfordulója alkalmából és ezért bizonyos volt, hogy ezúttal nem a Kroll-opera emelvényéről szól Hitler a német néphez és a rádió közvetítésével az éter hullámain át az egész világhoz. A szónoklat helyét és a beszéd időpontját is azonban annyira titokban tartották, hogy még a tegnapi délutáni német lapok első oldalukon — igaz, négyhasábos plakátbetűkkel — csupán ennyit közölhettek:

— Ma Führer-beszéd. Valamennyi német rádióállomás közvetíti.

Amikor a nemzetközi sajtó berlini képviselő a kora esti órákban a szokásos etájékoztatóra megjelentek a propaganda minisztériumban, közölték velük, hogy lehetővé teszik nekik a részvételt azon a nagygyűlésen, amelyet Hitler beszédének meghallgatására hívtak egybe. A gyűlés helyét és idejét azonban még most sem tudták az újságírókkal.

bejutni a Sportpalastba, ahol a bejáratától egészen az emelvényig szorosan egymáshoz simulva állott sorfalat a fekete egyenruhás SS. A gyűlés meg-

GÖRING

nyitása előtt katonazenekarok lelkesítő indulókat játszottak és amikor 7.30 perckor bevonultak a zászlótartók a magasra emelt horogkeresztes lobogókkal, a közönség zajos Heil kiáltásokkal köszönte az állam és párt szimbólumait, amelyeket a szónoki emelvény mögött és két oldalán he veztek e.

Alig egy perccel 8 óra előtt, halott csend lesz a teremben, majd a zenekarok a vezéri indulóba kezdtek. Ugyanekkor

megjelent Hitler, csukaszürke tabori zubbonyban, hajadonfővel, nyugodt arckifejezéssel vonult be a fekete gárda sorfalai között. Előtte két tabori szürkébe öltözött SS-tiszt haladt, mögötte pedig közvetlen környezete, szárnysegédei, az elnöki és kancellári iroda vezetői, továbbá legbensőbb hívei, élükön Göbbels propaganda miniszterrel.

A közönség percekig tartó Heil-lel köszöntötte Hitlert, aki felemelt karral viszonzta az üdvözlést majd a szónoki emelvényről balra levő megszokott helyére sietett, ahol újabb karlendítéssel köszönt meg az óvációkat és utána leült. A szokástól eltérően ezúttal nem üdvözölte a hozzá legközelebb ülő előkelőségeket, az állam és a párt legfőbb funkcionáriusait, akk közül hiányzott Göring vezértábornagy és Rudolf Hess, Hitler helyettese is.

Most Göbbels propaganda-miniszter az emelvényre lépett és köszöntötte Hitlert, a két, az állams a párt legfőbb

huszonnégyszeres Heil-lel üdvözölt Göbbels rövid beszédét, amelyben hangsúlyozta, hogy a német nép zárt egységben áll vezére mögött, ezzel fejezte be:

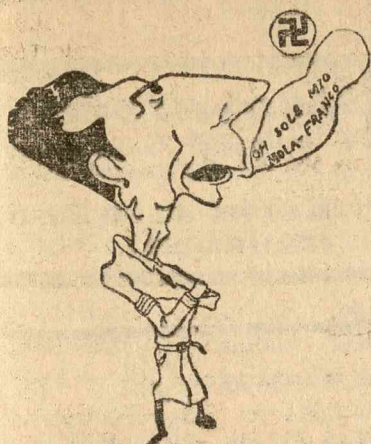
— Der Führer spricht.

Az újra felzúgó éljenzések közben Hitler az emelvényre lép és szokásos testtartással — két kezével oldalt megfogja a szónoki emelvényt és kissé előrehajol — megvárja, amíg a tömeg elcsendesedik.

Közben a kíséretében volt egyik SS tiszt elébe teszi a beszéd vázlatát, a másik tiszt pedig odalép, táskájából üveget és poharat vesz elő és ezt megtölti vízzel.

Pontosan 8 óra 7 percet jelzett az óra mutatója, amikor felcsendül Hitler első szava.

A beszédet ismételt percekig szakították meg a zúgó tapsok, a Heil-kiáltások és a beszéd egyes jellegzetes részeinél a hallgatóság olyan dübörgő lábdobogással is kifejezést adott tetszésének, hogy úgy hangzott, mintha ágyuk dördültek volna el.

GÖBBELS

Néhány perccel 7 óra után a minisztérium előtt két hatalmas autobusz állt meg, a mely azután a Sportpalastba vitte a hírlapírókat, köztük a 8 Órai Ujság tudósítója is. A tízezer embert befogadó csarnokban ekkor már hatalmas reflektorok világították meg az óriási fehér emelvényt, a melynek vörös drapériáit az állam felségjelvényei díszítették, ölesbetűk pedig ezt hirdették:

„Mit unseren Fahnen ist der Sieg”.

Jóval 8 óra előtt már zsufolásig megtelt a csarnok. A külföldi újságírók kivételével mindenki egyenruhában volt, túlnyomórészt a katonaság tabori szürke és a párt barna formaruháját viselte a gyűlés közönsége, de szép számmal volt képviselve a haditegerészet kórtékai egyenruhája is.

Természetesen csak többszörös igazoltatás után lehetett

Hétfőn kezdődnek az adófelebbezési tárgyalások

Minden bizonyító okiratot be kell mutatni
Minden nap közöljük a beidézetek névsorát

Az évközi adókivevések ellen beadott adófelebbezések tárgyalását a nagyváradi pénzügyigazgatóság hajásköre alatt álló területről (Biharmegye s Nagyvárad) hétfőn kezdik meg. A bizottság elnök dr. Bolcas Augustin törvényszéki elnök és annak tagjai a pénzügyminiszter képviselőjében dr. Cioloca Emil pénzügyi adminisztrátor, az adózó közönség képviselőjében dr. Cioloca Emil pénzügyi adminisztrátor, az adózó közönség képviselőjében a Kereskedelmi és Iparkamara megbíztja, továbbá a bizottság titkára Gavruja József főtisztviselő.

A bizottság üléseit a meghatározott napokon mindig délután 5 órakor tartja a pénzügy igazgatóság épületében, a II. emelet 34. sz. szobában. Minden felebbező köteles az időzártnál jelzett időben pontosan megjelenni, merj akár meg nem jelenés, akár késedelmes megjelenés esetén a bizottság a felebbezést hivatalból elutasítja. Ugyancsak igen fontos, hogy

az érdekeltjek minden bizonyító okiratukat és üzleti könyveiket vigyék magukkal, hogy azt a bizottságnak bemutatthassák.

A „Friss Ujság” minden nap közölni fogja a beidézetek névsorát. — Kérjük olvasóinkat, hogy a névsort kísérik figyelemmel.

Az első három ülésre beidézetek a következők:

1940. február 5-én, hétfőn, délután 5 órakor: Szabó Margit, Rosenberg Emil, Simoc Gusztáv, Grósz Lajos, Balog Juliánna, Parzke Lenke, Nicodár Tica, Karsy Mihály, Pápai Sándor, Stettner László, Marton János, Karandi János, Lőrinc Andor, Pataki Ferenc, Veres Lajos, Steiner Ferenc, özv. Lichtenstein Jakabné, Bercesényi Sándor, Weltner Salamon, Weiszberger Lajos, Spitzer Izrael, Weisz Vilmos, Komlós Testvérek.

1940. február 6-án, kedden, délután 5 órakor: Marsian János, Kain Eszter, Einhorn Samuél, Bercesényi Sándor, Ba-

logh Péter, Targovits Jenő, Gondör Juliánna és József, Valeanu Veturia, Pletterl Ferenc, Autocoli, Hoffman és Rubin, Winberger Mór, Stubenberg József, Gogan György, Halász János, Zborai Imre, Stettner László, Holdi Andrei, Bercesényi Sándor, Steier Kálmán, Szabó Sándor.

1940. február 7-én, szerdán, délután 5 órakor: Ianca Anna, Szabó Sándor, Bercesényi Sándor, Szántó Simon, Moca Andrei, Vertán Béla (Románszentmiklós), Lucskai Sándor (Szaladobágy), Sternberg László (Fugyivásárhely), Codlea Teodor (Toboliu), Schwarcz Herman, Tinea Sándor (Fugyivásárhely), Mikó János (Tobold), Hítelszövetkezet (Fugyi), Lévai István (Püspöki), Ardelean Teora (Rontó), Szabó Gábor, „Dobrinul” (Vaskóh), Népbank (Vaskóh), Kercsenyi Lajos (Vajda), Boros Ferenc (Tenke), Pollacsek Anton (Cséffa), Schwartz Ignác (Margitta), Papp László (Margitta).

SPORT

A gazdasági

kérdés természetesen csak másodrendű lehet a sportban. Mindenekelőtt maga a sport és csak azután jöhet számításba az érem másik oldala. Ennek a határozott leszögezése mellett azonban nem szabad ezt a kérdést teljesen elhanyagolni. És ha egy kicsit be akarunk tekinteni a sport boszorkánykörülyébe, a sport boszorkánykörébe, érdekes adatokat találunk. Így Liviusnak a Szövetség előtt tett beszámolójából. A szövetség technikai igazgatója a nemzeti bajnoki mérkőzések látogatottsága és a bevételekre vonatkozóan a következő adatokat tette ismeretessé a szövetség tagjai előtt. Az 1936-37 évi bajnokságban 286.191 néző, 10 millió 46.313 lei bevétellel. Az 1937-38 évi bajnokságban — két csoport, 10-10 csapattal — 255.764 néző, 7 millió 885.087 lei bevétellel. És végül a jelenlegi bajnokság: 110.254 néző, 3 millió 516.360 lei bevétellel. A számok csökkenését a szövetségben a lehető legegyszerűbben, a kedvezőtlen nemzetközi helyzettel magyarázzák. De vajjon lehet-e ezt az óriási horderejű kérdést ilyen egyszerű — és nem feltétlenül helytálló — magyarázattal elintézni. Nem kellene-e áttekinteni az utóbbi években hozott intézkedéseket, a „reformokat”, vajjon nem ezeknek a megváltást hozó újításoknak lehet kö-

Megszűnik a B) Divízió?

Ligabajnokságok a B) liga helyett

A Szövetség határozata ellenére állandóan napirenden van a B. divízió sorsának a kérdése. A Timpul szerint arról van szó, hogy felosztatják a B. divíziót és helyettük, a nemzeti bajnokság rendszere szerint liga bajnokságokat rendeznek. Ezt a rendszert már az 1941-42-ös bajnokságban bevezetnék. Nincs azonban kizárva, hogy ez előtt még egy kísérletet tesznek a „nyugati liga bajnokságával”. Tekintet-

tel arra, hogy a B. divízió második csoportjából a bajnokság végén hat erős csapat fog kiesni, a Szövetség a nyugati liga számára külön bajnokságot fog rendezni. Ebben a bajnokságban résztvenne ez a hat csapat és ezeken kívül néhány jóképességű ligacsapat a liga területéről. A kísérletet érdekesnek tartják és — a szakértők szerint — komoly tájékoztatást nyújtana.

Németország részvesz a Középeurópa Kupában

A Középeurópa Kupa állandó izgalomban tartja az érdekelteket. A jelek szerint Ausztia csapatai nem vehetnek részt a Középeurópai Kupában. Ezzel szemben, lehetséges,

hogy Németország reprezentánsa, a német bajnokság két első helyezettje részvesz a KK-ban. A német háborús bajnokság teljes erővel folyik.

Egy lengyel játékos minden nemzeti bajnoki csapatban

A Szövetség tegnap érdekes határozatot hozott. A határozat szerint minden román egyesület szerepeltethet a jövőben egy lengyel játékos. A lengyel játékosok úgy a bajnoki, mint a Román Kupa mérkőzéseken szerepelhetnek. A Szövetség azonban elrendeli,

hogy az illető lengyel játékosokat a lengyel szövetség, vagy a lengyel egyesületek kérésére azonnal ki kell adni.

A csernovitzi Dragos Voda már le is szerződtette a lengyel nemzetiségű Jerwinskyt, akit komoly értéknek tekintenek.

szőnni a nézőszám és bevétel visszaesését? És vajjon a további visszaesést szintén a

kedvezőtlen nemzetközi helyzet számlájára fogják írni?

Megtörtént

A FUTBALLBIROK tiszteletdíjával sokat foglalkoztak az utóbbi időben. Most gyökeresen meg akarják oldani ezt a kérdést. Így Livius és Bucur Barsu együttesen tanulmányozták ezt a problémát és a jelek szerint a közeljövőben alapos tervezetet terjesztenek a Szövetség elé.

AZ ANGOL asztali tenisz szövetség meghívta az angol nemzeti asztali tenisz bajnokságra a román asztali tenisz szövetség képviselőit. Az angol nemzetközi asztali tenisz bajnokságokat március 13-16 között tartják meg. A román szövetség még nem döntött a meghívás felett.

SCHAFER, a Rapid FC tréner megérkezett Bucurestibe. A új tréner működése elé nagy várakozással tekintenek a sportemberek. Schaffer azonnal érintkezésbe lépett a Rapid vezetőivel és a mai tréningen bemutatják neki a vasutas csapat játékosait.

Magyarság

1 lej, mégis minden megtud belőle.

Kérje minden trafikban!

APROHIRDETÉSEK

ALLAS

Megbízható, biciklizni tudó fiatal embert éjjeli 3-4 órai könnyű munkára felvesszünk. Cim a kiadóban. 378

Cipész segédek, tanuló és kifutót felvesszünk. Moñár, Str. Cosbuc 9. 350

Vincellért, szakképzett 18 holdas szőlőbe vidékről is, — azonnalra felvesszünk. Jelentkezni feleséggel együtt Grosz, Oradea Str. Rimanóczy Nr. 5. 324

Ügyes megbízható kifutót keresek 15-re Balázs, Alexandru No. 4. 353

Bejárónőt, fiatalat délelőtti órákra azonnal felvesszünk. Huszár. Pavel utca 12.

Bejárónő felvétetik. Bucătăria Nyerges étkezde. Nic. Jorga 23. 373

Lakatos vagy villanszerelő géppácolónak itteni iparvállalatot keresnek. Cim a kiadóban. 372

Ügyes kifutóleányt keresek. Dobos Gizi, Rimanji 12. 371

15 éves fiukat felvesszünk „Forum” Dobozgyár. Str. Păcii No. 17. 370

VÉTEL-ELADÁS

Vesszek aranyat, ezüstöt, briliánt, gyémántot. Herbst ékszerárúház. Reg. Ferdinand 3. 5010

Egy sötétkék mély gyermekkecsi eladó. Rosiorilor utca 1 szám. 375

Egy 4+1 lámpás rádió olcsón eladó. Str. Sft. O. Iosif 29 376

KÜLÖNFELE

Multat, jövőt jósol. Str. Bucovina 34. 377

Elvesztett régebben — fehér him macska — farka fekete — jobb fején fekete folt, nyomra vezető 200 lelt kap. Cosbuc 11. 362

Csakis központban májusra iparüzem keres világos, tágas helyiséget, — ugyanott irodahelyiségnek is megfelelő udvari vagy uccai helyiséget. Ajánlatot Mosse hirdetői irodába Bulevardul Regele Ferdinand, „Állandó bérlő” jellegre.

Kolozsvárban a legújabb száz darab olcsón eladó. Érdeklődők adják le címüket a kiadóban. 275

Rádió műsor

Vasárnap

BUCURESTI. 9.55 Istentisztelet a patriárkátusról. 11.55 A román rádióársaság szimfonikus koncertje. 13. Időjelzés, vizállásjelentés. 13.03 Déli koncert. 13.20 Időjelzés. 13.30 A déli koncert folytatása. 14. Rádió hírek. 14.20 Román énekszámok. 14.50 Időjelzés. 15. Mezőgazdasági óra. 16.15 Premilitaris hírek. 16.30 Hanglemezek. 17.15 Munka és Jókedv óra. 18.15 Időjárás. 18.17 A transzmissziós ezred zenekara.

19.15 Román népdalok. 19.35 Rádióhírek magyar nyelven. 19.45 Előadás. 20.05 Román lemezek. 20.45 Hírek. 21. Színelőadás. 22.10 Hírek. 22.30 Tánclemezek.

BUDAPEST I. 9. Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10. Unitárius istentisztelet. 11. Református istentisztelet. 12. Római katolikus mise. 13.20 Időjelzés. 13.30 Hangverseny zenekar. 14.45 Hírek. 15. Hanglemezek. 16. Helyszíni közvetítés Berettyóújfaluból. 17. Rádió zenekar. 17.30 Felolvasás. 18. Hírek magyar, szlovák és orosz nyelven. 18.15 Magyar nótáest. 19.15 Felolvasás. 19.40 Zenés egyveleg. 20.15 Hírek. 20.25 Sporteredmények. 20.30 Orgonahangverseny. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24. Idegennyelvű hírek. 24.20 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA